

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. I. Gorlenco)

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. N. Bondarenco, N. Veleva, S. Pilipenco)

DECIZIE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Procuratura Generală,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Condrea, executorul Judecătoresc Nadejda Condrea împotriva Ministerului Justiției, intervenienții accesorii Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva încheierii din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost restituite apelul incident și referința depuse de Procuratura Generală și apelul declarat de Ministerul Justiției, ca fiind depuse în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 02 decembrie 2019 Nadejda Condrea, executorul judecătoresc Nadejda Condrea au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenientul accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul Nadejdei Condrea, executor judecătoresc, prejudiciul material cauzat prin acțiunile ilicite a organelor de urmărire penală și ale procuraturii sub forma cheltuielilor de asistență juridică suportate pe cauza penală în cuantum de 2500 de lei, prejudiciul moral cauzat în cuantum de 500000 de lei și cheltuielile de judecată.

Prin încheierea din 13 ianuarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul central Procuratura Generală a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul central acțiunea depusă de Nadejda Condrea, executorul judecătoresc Nadejda Condrea a fost admisă parțial. A fost încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul executorului judecătoresc Nadejda Condrea prejudiciul material în mărime de 2500 de lei și prejudiciul moral în mărime de 4000 de lei, în total suma de 6500 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 27 februarie 2020 și la 05 mai 2020, Nadejda Condrea, executorul judecătoresc Nadejda Condrea au declarat apel

împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul central, solicitând admiterea apelului, modificarea hotărârii contestate în sensul majorării cuantumului prejudiciului moral încasat de la 4000 de lei până la 50000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 25 septembrie 2020 Procuratura Generală a depus cerere de apel incident împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Nadejda Condrea și de restituire a cererii de chemare în judecată depuse de executorul judecătoresc Nadejda Condrea.

La aceeași dată, 25 septembrie 2020, Procuratura Generală a depus referință la cererea de apel depusă de Nadejda Condrea și executorul judecătoresc Nadejda Condrea.

La 26 octombrie 2020 Ministerul Justiției a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Cahul a fost restituit apelul incident și referința depuse de Procuratura Generală, precum și cererea de apel declarată de Ministerul Justiției, din motivul că au fost depuse înafara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

La 12 noiembrie 2020 Procuratura Generală a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi încheieri de admitere spre examinare a apelului incident, cu anexarea referinței Procuraturii Generale la apelul declarat de Nadejda Condrea și executorul judecătoresc Nadejda Condrea.

În motivarea recursului Procuratura Generală a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 362¹ alin. (1) CPC, deoarece norma legală enunțată stipulează că apelul incident se depune nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel, iar până la depunerea apelului incident nu a fost depusă nici o referință la cererea de apel. Mai mult încheierea prin care s-a stabilit un oarecare termen pentru depunerea referinței este nulă, Legea nu stipulează un termen concret și expres pentru depunerea apelului incident, care nu depinde de vreo hotărâre a instanței de apel.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 noiembrie 2020 împotriva încheierii din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Cahul în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 27 februarie 2020, Nadejda Condrea a declarat apel nemotivat, iar la 06 mai 2020 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul central, solicitând admiterea acestuia, modificarea hotărârii primei instanțe în sensul majorării cuantumului prejudiciului moral cauzat.

Prin încheierea din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul a fost acceptat spre examinare apelul declarat de Nadejda Condrea și executorul judecătoresc Nadejda Condrea fiindu-i comunicat părții intimă și intervenienților accesorii (Ministerul Justiției, Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor) despre posibilitatea prezentării referinței și a probelor, actelor și înscrisurilor suplimentare până la 29 iunie 2020, sub sancțiunea decăderii din acest drept în cazul nerespectării acestui termen.

La 25 septembrie 2020 Procuratura Generală a declarat apel incident împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 21 octombrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat, împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Cahul a fost restituit apelul incident și referința depuse de Procuratura Generală și apelul declarat de Ministerul Justiției, ca fiind depuse înafara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, precum și pe prevederile art. 362¹ alin. (1) Codul de procedură civilă.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca justificată concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului incident de către Procuratura Generală în afara termenului stabilit de instanță pentru depunerea referinței și lipsa solicitării de repunere a apelului incident în termen.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs va reține prevederile art. 362¹ alin. (1) CPC potrivit cărora în cadrul procesului în care se judecă apelul depus de apelant, intimatul este în drept, după expirarea termenului de apel, să depună apel în scris, inclusiv în formă electronică prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Apelul incident se depune nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel.

Cu referire la norma legală enunțată, instanța de recurs constată ca neîntemeiat argumentul recurentului invocat în cererea de recurs precum că restituirea apelului

incident din motivul neprezentării acestuia în termenul acordat pentru prezentarea referinței, poate avea loc numai în cazul în care acest termen a fost adus la cunoștință participantului printr-un mijloc care asigură confirmarea primirii lui.

Și asta deoarece, actele pricinii denotă indubitabil că prin încheierea din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, a fost acordat intimatului Ministerul Justiției, cât și intervenienților accesorii Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor termen până la data de 29 iunie 2020 pentru depunerea referinței la cererea de apel depusă de Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Nadejda Condrea. Încheierea menționată a fost expediată participanților la proces, inclusiv și Procuraturii Generale, pe care au recepționat-o la 12 iunie 2020, fapt ce se atestă prin avizul de recepție a scrisorii anexat la materialele cauzei (f. d.107).

Drept urmare, Procuratura Generală a cunoscut despre termenul limită de depunere a referinței, respectiv, și a termenului limită de declarare a apelului incident, cu toate acestea cererea de apel incident împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Cahul sediul central a fost depusă de Procuratura Generală numai la 25 septembrie 2020, prin urmare, cu depășirea termenului stabilit de instanță pentru prezentarea referinței, care este unul de decădere.

Or, potrivit art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Distinct de aceste prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin avizul de recepție a scrisorii (f. d.107)

Astfel fiind, acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea încheierii din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute la art. 100 alin. (1) CPC.

În temeiul celor expuse, nu poate fi reținut argumentul recurentului că până la depunerea apelului incident nu a depus nici o referință și că legea nu stipulează un termen concret de depunere a acestuia, or reieșind din prevederile art. 362¹ alin. (1) CPC, apelul incident se depune nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel, iar prin încheierea din 03 iunie 2020 a fost acordat recurentului/intimat Procuratura Generală un termen până la 29 iunie 2020 pentru depunerea referinței la cererea de apel. Astfel, până la 29 iunie 2020 Procuratura Generală urma să depună și apelul incident.

În context, este de remarcat că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 CPC, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, însă, la caz, Procuratura Generală nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului incident.

Instanța de recurs mai reține că, acțiunile recurentului privind declararea apelului incident la 25 septembrie 2020 nu constituie decât o ignorare de către aceștia a respectării drepturilor și obligațiilor procedurale, în condițiile în care art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) CPC obligă părțile să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a restituit apelul incident declarat de către Procuratura Generală.

Instanța de recurs accentuează că, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către Procuratura Generală sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Procuratura Generală.

Se menține încheierea din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Condrea, executorul Judecătoresc Nadejda Condrea împotriva Ministerului Justiției, intervenienții accesorii Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru